

CAPVT DVODECIMVM.

Christus super obseruatione sabbati conuictis Phari-
sæis, aridam sanat manum, & dæmoniacum cæcum &
mutum mirantibus multis: eosdemque murmurau-
tes Pharisæos & signum à celo petentes ar-
guit, & qui filij Dei sunt mater
& fratres ostendit.

IN illo tempore abiit Iesus per sata sabbato, discipuli
aut eius esuriētes cœperunt vellere spicas & mandu-
care. Pharisæi autem videntes, dixerunt ei: Ecce, di-
scipuli tui faciunt quod non licet eis facere sabbatis.
At ille dixit eis: † Non legistis quid fecerit Dauid, quando
esurijt, & qui cū eo erant, quomodo intrauit in domū Dei,
& panes propositionis comedit, † quos non licebat ei edere,
neque his qui cum eo erant, nisi solis sacerdotibus.

† Mar. 2. d

Luc. 6. a.

1. Re. 21. g

† Leuit.

24. b.

Nu. 21. c.

Græci habent σαββατῆς. Sabbata autem appellāt Iu-
dæi festa sua omnia in quemcunque diem inciderint:
sabbatum verum diem ipsum septimum. Obstinatum
itaque hominum genus Pharisæi in hoc toti erant vt
Christi suorumque opera, vel ex leuicula occasione ca-
lumniarentur, quando prætextu legis, quæ operari sab-
bato vetabat, discipulos eius carpunt spicas ad tollen-
dam famem sabbato vellentes: Quos Dauidis exemplo
excusat: qui panes propositionis, alioqui laicis vetitos,
cū esuriret, comedit, & suis edendos proposuit. Hos
autē panes nonnulli Hebræorū panes facierū vocant: quæ
super mensam aureā ante propitiatorij quolibet sabba-
to proponerentur, vt semper essent ante faciem dñi. Et
hoc genus panis sacrū erat, & tantum sacerdotibus lice-
bat contingere, & comedere: imò vt dicit Hieron. Ma-
lach. 1. ca. Ipsi sacerdotes panes propositionis ferere, ipsi
demetere, ipsi molere, ipsi coquere debebant, & per sin-
gula sabbata noui proponebātur, quasi propositi ad spe-
ctandū in conspectu domini & hominum: vt essent pu-
blicum memoriale quo admonerētur Israëlita sacrificij
placationis, vt Leuit. 24. amplius scribitur. Hæc autem
Dauidis historia. 1. Reg. 21 habetur, cū Dauid fugiens
Saulem venit in Nobæ ad Achimelech sacerdotē, apud
quē panis propositionis famelicus cū socijs comedit.

Aut non legistis in lege, quia sabbatis sacerdotes in templo sabbatum violât, & sine crimine sunt. Dico autem vobis, quia tēplo maior est hic. Si autem sciretis quid est. † Misericordiam volo & non sacrificium, nunquā condemnassetis innocentes: † Dñs enim est filius hominis, etiam sabbati.

† Ose. 6. c.
Sup. 9. b.
Luc. 6. b.
† Mar.
3. d.

Secundò factum excusat alio sacerdotum facto, qui absque legis violatione impunè sabbatum violabant in templo. Sabbato enim hominem circumcidebât sacerdotes, vt Ioan. 7. **CHRISTVS** ostendit: Quòd si sacerdotibus templi ministris, sicut & Dauidi per necessitatem illud licuit, templique reuerentia necessitati cessit ipseus. Cùm hic, id est, in hoc loco, vbi sunt mei discipuli, ego sim templo maior, & superior, possunt contra externum legis cultum necessitati suæ subuenire. Quia verò anxia sacrificiorum sollicitudine sanctitatem Iudæi simulabant, ostendit eos magis sacrificio, id est, externo templi cultu duci, quàm misericordia. Quòd si primo loco misericordiam habuissent, nõ condemnassent innocentes Apostolos: qui quod domino auctore faciūt, iure faciunt. Cùm hominis filius **CHRISTVS**, dominus sit sabbati, qui à legis cæremonijs prout illi visum est, dispensare possit.

† Mar. 3. d.
Luc. 6. b.

Et cùm inde transisset, venit in synagogam eorum. † Et ecce homo manum habens aridam, & interrogabant eum dicentes: Si licet sabbatis curare? vt accusarent eum. Ipse autem dixit illis: Quis erit ex vobis homo qui habeat ouē vnā, & si ceciderit sabbatis in foueam, nõne tenebit, & leuabit eam? Quamò magis melior est homo oue? Itaque licet sabbatis benefacere. Tunc aut homini: Extende manum tuam, & extendit. Et restituta est sanitati sicut altera. † Exeuntes autem Pharisei, consilium faciebant aduersus eum, quomodo perderent eum.

† Mar. 3.
b.
Io. 10. c.

Omnem mouent Pharisei lapidem, vt Christi benefacta calumentur. Christum enim synagogam ingressum interrogant: num sabbatis curare liceret. Qui si respondiisset, licere, sabbati violatorem accusassent, sin non licere inhumanitatis arguerent. **CHRISTVS** autem ouis parabola, quam si in foueam ceciderit sabbato,

bato, licet extrahere, cōcludit licitum esse sabbato benefacere: restitutaque homini manu sua, Phariseorum odium inuidiamq; in se concitauit, nihilque aliud quam de ipso perdendo consultantium.

Iesus autem sciens, recessit inde & secuti sunt eum multi, & curauit eos omnes: † & praecepit eis ne manifestum eum facerent: ut adimpleretur quod dictum est per Isaiam prophetam dicentem. Ecce puer meus quem elegi, dilectus meus in quo mihi bene complacuit anime meae. Ponā spiritum meum super eum, & iudicium gentibus nuntiabit. Non contendet neque clamabit, neque audiet aliquis in plateis vocem eius. Arundinem quassatam non confringet, & linum fumigans non extinguet, donec eiciat ad victoriam iudicium: & in nomine eius gentes sperabunt.

Quorsum adducatur à Mattheo, & quò referatur ista prophetia, fateor me nondum intelligere, & si in hoc laboraui. In prophetia autem verba sunt patris de filio loquentis. Quod verò ait: iudicium gentibus nuntiabit, quidam interpretantur, Iudicium, id est, regnum iustitiæ, seu iustificationis, qua credentes in IESU CHRISTO IESU iustificat vel Euangelicam legem, per quam gentes Apostolorum prædicatione ad viam reuocat iustitiæ & fidei, quod repellentibus Apostolos Iudeis vt Act. 13. gentes recto iudicio in salutem assumpsit. Vide num de extremo iudicio intelligi possit. Quod verò ait: non contendet neque clamabit, nec audiet aliquis in plateis vocem eius: summam eius mansuetudinem indicat: qui conuiciantes opprobrijs non affectit: sed mititer sustinuit, ac veluti agnus coram se tondeute obmutuit. Arundinem quassatam non confregit. Arundo quassata dicitur viles nulliusq; pōderis homines, quos potēiores ferè vexare solent & opprimere. Hos inquit Christus non comminuit, nec oppressit, sed immensis iuuit beneficijs. Idem autem est arundinem quassatam confringere, & linum fumigans extingueri id est, iam debilitatos, & fractis pene viribus ad internecionem vsque perducere. Et hæc inquit, non faciet, donec eiciat ad victoriam iudicium: id est, donec vniuersum orbem iudicans, victorem sese manifestet: id est, quan-

diu mundus erit, afflictos non opprimet, neque tamen sequitur quòd postea sit oppressurus, sicuti docuimus Matth. i. In hoc loco: Et non cognoscebat eam donec peperit filium suum primogenitum. Non enim sequitur vt ibi docuimus, quòd postea cognouerit eam.

Sup. 9. g. *† Tunc oblatuſ est ei dæmonium habens, cæcus & mutus,*
 Luc. 11. b. *& curauit eum ita vt loqueretur & videret. Et stupebāt*
 De pœni. *omnes turbæ & dicebant: Nunquid hic est filius Dauid?*
 di. 3. cap. *Pharisæi autem audientes, dixerunt: † Hic nō eijcit dæ-*
 Sunt plu. *mones, nisi in Beelzebub principe dæmoniorum.*

† Mar. 3. c. *Dæmonium cæcum & mutum erat. Ad hoc autem mi-*
 Luc. 11. b. *raculum vulgus & simplici mente præditi Christum ob*
id confitebantur filium Dauid esse, id est, Messiam. Iam
enim vulgò obtinuerat vt filius Dauid diceretur Messias.
Vnde & Mar. 10. Cæcus dicit: Fili Dauid miserere mei.
Pharisæi autem inuidia dissecabantur, & sancta Christi
opera, quæ Deo tribuere oportebat, principi dæmonio-
rum Beelzebub tribuebant. Est autem Beelzebub He-
breum nomē: quod dicitur Hebraicè Baalzebub, id est,
magister vel dominus muscæ. Fuitque idolum Accaron
urbis Philistinorum. Neque temerè hoc nomine princi-
pè dæmoniorum vocant, tanquam fordidarum & ina-
nium rerū, quales sunt muscæ magistrum & dominum.

I E S V S autem sciens cogitationes eorum, dixit eis: *Omne*
regnum diuisum contra se, desolabitur: & omnis ciuitas
vel domus diuisa contra se, non stabit. Et si satanas sat anā
eijcit aduersus se diuisus est: quomodo ergo stabit regnum
eius? Et si ego in Beelzebub eijcio dæmones, filij vestri in
quo eijcunt? Ideo ipsi iudices vestri erunt. Si autem ego in
spiritu Dei eijcio dæmones: Igitur peruenit in vos regnum
Dei. Aut quomodo potest quisquam intrare in domum for-
tis, & vasa eius diripere: nisi prius alligauerit fortem, &
tunc domum illius diripiet? Qui non est mecum, contra me
est, & qui non congregat mecum spargit.

Hanc autē iniuriam quā cogitatione atq; animo tantum Pharisei verfabant, his rationibus refellit **C H R I S T V S**. Nullum imperium, nulla ciuitas, nulla familia secū inter se dissidēs diu stare potest, sed regnū satanæ stat

adhuc

adhuc, viresque suas seruat in mundo mundi princeps: non igitur in se diuisum est regnum satanæ: neque fatanas satanan eijcit, neque ego in principe dæmoniorum dæmonia eijcio. Si enim alter alterum de possessione sua deijcit & deturbat, pugnent inter se necesse est: atque ita cum discordia magna imperia dilabi soleant, collabatur statim eorum regnum. Summa autem eis cura est, vt in communem hominum perniciem stabiliant illud & confirmet: Non igitur diuisi inter se sunt dæmones, neque ego alterius opera dæmonis, dæmonem eijcio. Et si ego in Beelzebub dæmonia eijcio, id est, si nullam habeo potestatem dæmonia eijciendi nisi mutuam à dæmone, filij vestri, id est, Apostoli & discipuli mei: vel etiam ipsi prophetae sancti, vestrique exorcistæ, in cuius potestate eijciunt? Non audeatis autem dicere vfos in hac re illos opera dæmonum, multò minus ego illorum magister & dominus. Ideo ipsi inquit, iudices vestri erunt, Id est, cum Dei opera non dæmonis, id se facere confiteantur, & agnoscant, iudices vestri erunt, id est, vos impietatis arguent, & condemnabunt. Si autem ego in spiritu Dei eijcio dæmones, id est, si fateri cogimini, his victi rationibus me in spiritu Dei dæmones eijcere, peruenit in vos regnum Dei. Quidam interpretantur regnum Dei Christum & Messiam: vt sit sensus: iam adest Christus & Messias tandiu à vobis expectatus, & talia signa facturus: frustra que iam alium queratis. Vide etiam num regnum Dei pro imensa eius potestate & vltione diuina sumi possit, vt sit sensus: Hactenus vos in peccatis vestris diuina clementia sustinuit, nunc si ego in Dei nomine ac spiritu patro, quæcunque facio, vos autem blasphemare pergitis dæmonio tribuentes, profecto in vos regnum Dei & diuina vltio & iustitia peruenit. Altera ratio est. Quomodo potest quisquam intrare in domum fortis, &c. Id est, Nemo potest cuiuspiam fortis domum intrare, vasa que eius, id est omnem suppellectilem (nam eo nomine tota suppellex iurecòsultis dicitur, vnde conuasandi verbum spoliare) nisi prius expugnatum fortem illum in vinculis tenuerit. Neque enim vnquã volens spoliari se sinet. Quoniã igitur permittet dæmò obfesso homine spo-

liari nisi nolens & inuitus, aliaq; potestate coactus. Ego igitur non in dæmonis potestate, sed Dei virtute dæmonia eijcio. Tertia ratio est. Qui non est mecum, cōtra me est, & qui non congregat mecum, spargit. Entimema in perfectū hic est: quod ita reduci potest. Qui nō est mecum, id est, consentanea mihi non facit opera contra me est: Princeps autem dæmoniorum non mecum est, quod ex vtriusque operibus tam inter se diuersis manifestum est, contra me igitur est, id est, in omnibus mihi contrarius. Non igitur eius opera vtor, cuius studium est aduersari mihi potius quàm fauere. Et qui non congregat mecum, spargit. Christi officium ac munus erat, spargas Dei oues in vnum congregare: vt inquit Ioan. cap. 11. De Caipha, cū esset pontifex anni illius prophetauit quod Iesus moriturus erat pro gente: & non tantum pro gente: sed vt filios Dei qui erant dispersi congregaret in vnum. Dæmonis autem dispergere, & à Deo palabūdas alienare. Inquit ergo Christus: Qui non congregat mecum, spargit. Dæmon autem non congregat mecum, vt ex eius cōtrarijs operibus cōstat, dispergit igitur quod congreget. Quomodo igitur author mihi & adiutor erit in expellendo dæmone ab homine, quem eripere ab eo volo, & in meum ouile congregare.

† Mar. 3. g
Luc. 12. b
Di. 25. ca.
Qualis. *Ideo dico vobis: † Omne peccatum & blasphemia remittetur hominibus, spiritus autem blasphemie nō remittetur. Et quicumque dixerit verbum cōtra filium hominis, remittetur ei: qui autem dixerit contra spiritum sanctum, nō remittetur ei neque in hoc seculo neque in futuro.*

Nullum peccatum esse asserit dominus, quod non facile reuertenti remittatur, præter peccatum & blasphemiam in spiritum sanctum: quod neq; in hoc seculo neque in futuro remittitur. De peccato irremissibili diximus in episto. ad Hebræos sexto cap. & decimo, & in canonicam Ioānis, quomodo irremissibile dicatur. Quid est autem quod distinguit Christus blasphemiam in spiritum sanctum cōtra peccatum in filium hominis? Propriè peccatum in spiritum sanctum est contra mentem propriam, agnitamque veritatem decertare, quomodo & nūc Pharisei: qui tot visis Christi miraculis, tot agnitis di-

tis diuinitatis suæ argumentis, certissima adducti malitia & inuidia, sancta eius opera dæmoni tribuunt. In filium autem hominis blasphemabāt, cū nondum agnita eius diuinitate vinipotorem, et gulosum vocabant, ex deo quæ esse negabant, quia sabbatum solueret. Id enim partim accidebat ex ignorantia. Perinde ergo est ac si diceret Christus; Cū me Dei filium hæcenus opprobrijs affecistis, vtrunque remissione (si vos pœniteat) dignum fuit. Nam me filium tantūm hominis non item Dei credebatis: nunc autem cū spiritus sancti opera quæ facio, mera inuidia dæmoniorum principi tribuitis, tam dirum inuisumque Deo Patri est peccatum, vt nunquā ipse sit vobis remissurus. Caue autem putes nullum esse in filium hominis irremissibile peccatum. Nam qui nūc agnitam, & professam eius diuinitatem negaret, indubiè in spiritum sanctum peccaret. Quod autem dixit Christus peccatum in spiritum sanctum non remitti, neq; in hoc neque in futuro seculo, hinc manifestò conijecitur pro purgatorio esse aliquod peccatum quod in futuro seculo remittitur, non quo ad culpam, sed quo ad reatum. Videant super hoc loco expositionem antiquorum.

Aut facite arborem bonam, & fructum eius bonū: aut facite arborem malam & fructū eius malum. Siquidē ex fructu arbor agnoscitur. † Progenies viperarum, quomodo potestis bona loqui, cum sitis mali? Ex abundantia enim cordis os loquitur. † Bonus homo de bono thesauro profert bona, & malus homo de malo thesauro profert mala.

† Sup. 3. a
Luc. 6. g.
† Luc. 6. g.

His verbis & sequentibus Iudæorum peruersitatem arguit. Quasi diceret: Nihil valet fucus iste aut hypocritis, per quam iusti parere hominibus vultis: Nam externa illa facies, & religionis larua iustos non reddit ac pios: bonam faciatis arborem oportet, si bonum ex ea fructum edj vultis, id est, internam mentem ac voluntatem, ipsamque intentionem piam ac bonā esse oportet. Alioquin nullum verè (quanquam fortassis simulate) fructū bonum edetis. Vnaquæque arbor qualis sit ex fructu agnoscitur: & vt quæ mala est arbor fructum bonum edere non potest: Ita & vos cū sitis mali, bona loqui non potestis. Ex abundantia enim cordis os loquitur, id est,

est, externum verbum index est mentis: neque quicquā os loquitur quod non antē mens senserit. Itaque cū inuidia & peruersitate plena mens est, non potest non inuidia & peruersa verba effutire, & qualis quisq; intus est, talia extra profert, bonus bona, & malus mala.

† 22. q. 5. Dico autē vobis, quoniam † omne verbum ociosum, quod
ca. Quo- locuti fuerint homines, reddēt rationē de eo in die iudicij. Ex
tens. verbis. n. tuis iustificaberis, et ex verbis tuis condemnaberis.

Quia de summo blasphemiae peccato eos arguerat, ne putarent sufficere si à grauibus tantū abstinerent, ait: De verbo ocioso etiam in iudicio rationem reddituros, quantò magis de grauibus culpis. Et ne putarent nullam esse in pobrosis verbis culpam, ait: Ex verbis tuis iustificaberis, & ex verbis tuis condemnaberis, id est, peruersa & impia verba peruersam & impiam mentem arguent, & condemnabunt: Bona autem iustam pronuntiabunt. Tunc responderunt ei quidam de Scribis & Phariseis, dicentes: Magister volumus à te signum videre. Qui respondens, ait illis: † Generatio mala & adultera signum querit: & signum non dabitur ei, nisi signum Ionæ prophetae. † Sicut enim fuit Ionas in ventre ceti tribus diebus, & tribus noctibus, sic erit filius hominis in corde terræ, tribus diebus & tribus noctibus.

† Mar.
8. b.
Luc. 11.
b. d. 9. c.
Deut.
32. a.
† Ionæ.
3. a.

Respondendi verbum, etiam si nulla interrogatio precessit, vsurpari solet ab Euangelistis pro dicere, & verba habere ad aliquem, secundum quod respondere significat, & ordiri sermonem ad aliquem. Quod autem volūt signum à Christo videre, nihil nouum. Nam vt ait Paulus. 1. Corin. 1. Iudæi signa petunt, & Græci sapientiam querunt. Sciens autem Christus, tentandi tantum gratia, non credendi eos illa petere, obiurgatis illis vocatis que adulteris, vt pote reiecto Deo, cui desponsi erant nullum alserit dandum esse signum, nisi Ionæ prophetæ, signum scilicet, resurrectionis suæ: Vt quemadmodum à mari absorptus, è ventre Ceti ad vitam reuocatus est, in columnis Ionas, Ita Christus in terra sepultus è ventre inferi ad veram vitam & immortalitatem reuocatus est. Hoc est enim euidentissimum diuinitatis Christi testimoniū: Sicut Paulus ad Rom. 1. ait: ✠ Qui declaratus est filius Dei

✠ Rom.
1. a.

Dei ex eo quod resurrexit à mortuis. Quomodo autem Christus tribus diebus & tribus noctibus fuerit in sepulchro, vide doctores.

† *Vri Niniuitæ surgent in iudicio cum generatione ista, et condemnabunt eam: quia pœnitentiam egerunt in prædicatione Ionæ. Et ecce plusquam Ionas hic.*

Quia se solos Iudæi pios & iustos censebant, gentes autem auersabantur vt impias, condemnandam eorum impietatem dicit ab Ethnicis, Niniuitis scilicet, & Sabba regina Austri. Quòd illi quidem ad prædicationem Ionæ prophætæ conuersi sint, & respuerint: At Iudæi post tot miracula Christi & prædicationes, qui superior Iona fuit, (Hoc est enim quod ait: Et ecce plusquam Ionas hic, id est, in hoc loco) obstinati permanserint: Hæc autem ab extremis terræ finibus venit vt sapientiam Salomonis audiret: Iudæi verò vltro oblatam Christi, qui superior Salomone fuerit, sapientiã recusauerint. Quod autem ait Iudæos ab illis condemnandos, intelligendum est, vel quòd eorum impœnitentia Niniuitarum pœnitentiæ collata, & Salomonis veri contemptus, affectui reginæ Sabba comparatus, reos arguet & condemnabit Pharissæos. Vel intellige quòd Niniuitæ se in respiscencia sua permanserunt, & regina Sabba si in percepta à Salomone sapientia perstiterit, vna cum sanctis alijs cumq; Christo condemnabunt Pharissæos.

† *Regina Austri surget in iudicio cum generatione ista, et condemnabit eam: quia venit à finibus terre audire sapientiam Salomonis. Et ecce plusquam Salomon hic.*

Regina Austri, id est, Sabba regionis sitæ ad Austrum Iudææ. Quod verò ait: & condemnabit eam. Græcus habet *κατακρινα*. non est intelligendum quod sententiam ipsa iudicij & condemnationis ferat. Condemnare enim obiurgare, sicut & Græca *κρίνω*. sicut & *ἐξιλέγηται* apud probatos authores, nò modo iudicij sententiã ferre significat, sed & reipsa condénationis & obiurgationis reos ostendere. Sic Plinius in Epistolis: Nã mala emptio semper ingrata, eò quòd exprobrare stultitiã dño videtur. Sic Cicero ad Quintum fratrem. De sumptuosis ædificijs, quanquã ea villa quæ nũc est, tanquã philosophia videtur esse, quæ obiurget cæterarũ villarum insaniam.

Sic

† De pœ.
dist. 1.
cap.
Voluissent.

† 3. Reg.
10. a.
2. Par. 9. a
Luc. 11. c.

Sic condemnare Cicero in Pisonem vsurpat, dicens: Quid enim refert an conscientia tuorum scelerum oppressus, nihil ad senatum ausus sis scribere, an amici tui tabulas abdiderint. Idemque silentio suo temeritate atque audaciam tuam condemnarint, id est, hoc facto reuere ostenderint temeritatis. Sic paulo ante Matthæus de Niniuitis $\epsilon\gamma\gamma\epsilon\lambda\alpha\tau\alpha\chi\rho\iota\upsilon\epsilon\upsilon\sigma\iota\gamma\alpha\upsilon\tau\upsilon\beta\upsilon$, id est, condemnabit eam. Et paulo superius, ideo inquit, ipsi vestri iudices erunt, id est, per ea quæ sapienter ac modestè egerunt condemnationis vos reos arguent.

Cùm autem immundus spiritus exierit ab homine, ambulat per loca arida querens requiem, & non inuenit. Tunc dicit: † Reuertar in domum meam vnde exiui. Et veniens inuenit eam vacantem, scopis mundatam & ornatam. Tunc vadit, & assumit septem alios spiritus secum nequiores se, & intrantes habitant ibi: † Et fiunt nouissima hominis illius peiora prioribus. Sic erit & generationi huic pessime.

† De poe. dist. 4. ca. Reuertar. † 2. Petr. 2. d.

Hac similitudine dæmonis ab homine obsessio recentis, ac rursus deterius muadentis, Iudæos percellit, qui ante legis perceptionem à dæmone obsessi, ac per eius legis impletionem quandiu Deū coluerunt, ab eodem liberati sunt. Eiectus autem dæmon per loca arida & deserta (quò ablegari solitum legimus) vagās, Iudæis in deteriora per frequentes Idololatrias prolapsis: ac nouissimè per veri Melsiæ reiectionem, & agnitæ veritatis impugnationem obstinatis, currens ac recurrens cū opportunius sibi domiciliū non reperiat, (nam peruersissimum quenque lubens inhabitat) assumptis secū septem alijs dæmonijs, vt difficilius de sua possessione deturbetur: Domum illam Phariseorum scilicet, nationem vacantem & ornatam scopisque mundatam, id est, (allegorica enim est locutio) omnino sibi gratam & placentem reperiens, vi aggreditur & ingreditur. Tunc illi deterius multò contingūt nouissima quàm priora. Quod enim de Phariseis loquatur, indicant sequentia verba: Sic erit & generationi huic pessime. $\tau\epsilon\tau\alpha\rho\iota\kappa\alpha\upsilon\varsigma$ autem de quouis homine intelligi potest, à quo cū Dei virtute superueniente gratia ejectus dæmon ac per deserta loca vagabundus, & requiem quærēs nec inueniens, proponit

ponit in priorem domum reuerti : quam cùm vacantem & ornata inuenerit, rursus ingreditur. Bene autem dicitur quòd in desertis pœnitentiæ locis, id est, pœnituntine tacitis animis, vbi mollitiei nihil est, sed aspera prorsum vita, requiem dæmon non inuenit. Quandiu enim solitaria vt passer peccata sua plangit anima, nulla illic ei mora esse potest. Si autem eam inuenerit vacantem, bonisque destitutam operibus, ornataque ac scopis mundatam, id est, delitijs deditam, eò cū deterioribus se septem ingressus, peius illa multò habet quàm antea.

† Adhuc eo loquente ad turbas, ecce mater eius, & fratres stabant foris, querentes loqui ei. Dixit autem ei quidam: Ecce mater tua & fratres tui foris stant querentes te : At ipse respondens dicenti sibi, ait. Quæ est mater mea, & qui sunt fratres mei? Et extendens manum in discipulos suos, dixit: Ecce mater mea & fratres mei. Quicumque enim fecerit voluntatem patris mei qui in cælis est, Ipse meus frater, & soror, & mater est.

† Mar.
3. g.
Luc. 8. c.

Quòd hoc loco querentibus se matri & fratribus, id est, cognatis, (sic enim more Hebræo affines & cognatos scriptura vocat) non statim Christus adfuit, non arrogantia vitium aut contemptus est, sed cùm prædicando Dei verbo intentus, à tanto fructu per quendam parentis & consanguineorum nomine interpellaretur, docuit nullius affectionis carnalis gratia à Dei negotio recedendum esse, maioriq; curæ esse debere prædicatori doctõri & episcopo commissi sibi gregis salutem, quàm temporalem quorumlibet affinium curam. Neque his verbis: Quæ est mater mea, & qui sunt fratres mei, matrem esse suam virginem negat: sed aliud esse genus matris, & consanguineorum vtpote spiritualium, carnali multò excellentius declarat, cùm subdit: Quicumque fecerit voluntatem patris mei, ipse meus frater, soror & mater est. Nam quantò præstantior est spiritus corpore, tantò præstantius Christi frater dicitur, qui vna eademque animi intentione ad perficiendam patris cælestis voluntatem totus inhiat.

G

CAPVT